



Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. IV. Præcipuæ objectiones solvuntur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

finem huius vite, cum vite huic quando voluerit ipse A
desinens, quem si dat ante imminuentem lapsum, fa-
cit hominem perseverare usque in finem. Sed mirabi-
lior & fidelibus evidentior largitas bonitatis Dei est,
quod etiam parvulus quibus obedientia non est illius ara-
tis ut detur, datur hac gratia. Ubi etiam dari par-
tis ut detur, datur hac gratia. Ante usum rationis decedenti-
bus, donum perseverantiæ finalis aperte docet.

117 Secunda ratio est: Quod adultus post acce-
ptam gratiam occidatur, vel puer fonte baptis-
matis regeneratus moriatur, antequam ad u-
sum rationis perveniat, specialis Dei gratia est,
quia est effectus specialis providentiæ Dei, di-
spONENTIS eorum mortem pro tempore quo sunt
in gratia, & non finientis eos diutius vivere, ne
expositi gravibus tentationibus, & subditi ver-
B
bilitati arbitrii, eam amittant antequam mori-
antur: juxta illud Sapient. 4. Raptus est ne mali-
tia mutaret intellectum ejus. Ergo ad perseveran-
dum in gratia usque ad mortem, etiam per bre-
ve tempus, requiritur speciale Dei donum &
beneficium, saltem extrinsecum, seu specialis
divinæ providentiæ dispositio, quæ gratia cum
morte conjungatur.

118 Confirmatur: Omnis perseverantia usque in
finem est effectus prædestinationis, ita illi pro-
prius, ut nulli alteri possit competere: At quod
sic cum prædestinatione comparatur, speciale
C
donum & beneficium est, cum prædestinatio sit
providentia specialissima ordinis supernatu-
ralis: Ergo omnis perseverantia finalis, sive
ad longum, sive ad breve tempus se extendat,
est donum & beneficium Dei speciale.

§. IV.

Præcipue objectiones solvuntur.

119 Objicies primò contra primam conclusio-
nem. Ad finiendam vitam in gratia, suffi-
ciunt gratia ipsa cum auxiliis eam de lege ordi-
naria consequentibus, & causæ naturales: Ergo
frustra fingitur aliud speciale donum. Antece-
dens probatur: Gratia cum hujusmodi auxiliis
est sufficiens ad omnia peccata vitanda per ali-
quod tempus, intra quod causæ naturales pos-
sunt inferre mortem, v.g. morbus, intemperies
aëris, & similia: Ergo ad finiendam vitam in
gratia sufficiunt ista.

120 Respondeo illa omnia assignata sufficere qui-
dem ad conjungendam mortem cum gratia,
tanquam causas per accidens, non verò ut cau-
sas per se: quia causa per se est quæ ex vi pro-
priæ causalitatis respicit effectum, cujus dicitur
causa per se; illa autem in argumento assignata
non ordinantur ex vi propriæ causalitatis ad
conjungendam mortem cum gratia: unde cum
non sit dicendum hunc effectum esse merè causa-
lem & fortuitum, necesse est ponere aliud do-
num distinctum, quo ita disponantur & præpa-
rentur omnes causæ, ut tunc mors à causis natu-
ralibus aut violentis inferatur, quando homo
existit in gratia.

121 Objicies secundò: Homo habens gratiam, ha-
bet jus ad gloriam, quæ in gratia, & fructus in
semine, virtualiter continetur, juxta illud Apo-
stoli: Gratia Dei, vita æterna: Ergo continuatio
gratiæ cum gloria, ex debito, & non ex specia-
li gratia contingit, subindeque perseverantia,
faciens conjunctionem gratiæ cum gloria, non
est speciale donum, seu specialis providentia,
homini habenti gratiam indebita.

122 Confirmatur: Auxilium ad perseverandum

est debitum virtuti infusa perseverantiæ: Ergo
& gratiæ sanctificanti, à qua talis virtus, ut pro-
prietas ab essentia, dimittat. Consequentia legi-
tima est: Antecedens probatur. Unicuique for-
mæ est debitum auxilium ad ejus operationem:
Sed propria operatio virtutis perseverantiæ est
in bono incepto perseverare: Ergo auxilium
ad perseverandum est debitum virtuti perseve-
rantiz.

Ad objectionem respondeo, concessio Antec-
cedente, negando Consequentiam: licet enim
homo iustus habeat jus ad gloriam, quandiu est
in gratia, non tamen habet jus ut usque ad mor-
tem in gratia conservetur, seu ut mors cum gra-
tia conjungatur, cum pro hoc statu, ratione li-
beri arbitrii, ad bonum & ad malum vertibilis
sit; unde quod quis à Deo protegatur, ut non
amittat gratiam, cum adest mors, est maximum
& specialissimum donum & beneficium, ac præ-
cipuus effectus prædestinationis: sicut econtra
quod aliquis permittatur mori in peccato, seu
peccatum cum morte conjungi, est ultimus re-
probationis effectus, de quo Christus dicebat
Joan. 8. Ego vado, & quaeritis me, & in peccato vestro
moriemini.

Ad confirmationem nego Antecedens. Ad
cujus probationem dicendum, quod virtus per-
severantiæ est habitus inclinans ad internum
propositum, & actum electionis, quo quis inte-
rius proponit & eligit perseverare usque ad
mortem, & sic auxilium correspondens huic
virtuti, solum est ad prædictum actum, qui est
perseverantia in affectu: unde ultra hoc, ex
speciali & indebita gratia est quod detur perse-
verantia in effectu, sive in executione: cujus ra-
tionem tradit D. Thomas 2. 2. quæst. 137. art. 4.
in fine corporis, dicens: Plerumque enim adis in
nostra potestate electio, sed non executio.

Objicies tertio contra secundam conclusio-
nem: In casu quo ab instanti justificationis usque
ad mortem solum intercedat facile præceptum
D
servandum, ad perseverandum finaliter specia-
lis gratia necessaria non est: Ergo ad omnem
perseverantiam finalem gratia speciali non re-
quiritur. Consequentia patet: Antecedens pro-
batur. Ad tunc perseverandum finaliter solum
est necessarium auxilium ad observandum tale
præceptum: Sed ad observantiam illius præ-
cepti specialis gratia necessaria non est, ut con-
stat ex dictis art. 3. Ergo ad tunc perseveran-
dum finaliter, nulla exigitur gratia speciali.

Confirmatur: D. Thomas hic art. 10. necessi-
tatem specialis gratiæ ad perseverandum finaliter
probat ex necessitate auxilij protegentis, &
dirigentis hominem contra tentationum impulsus:
Sed in casu posito non indiget homo tali au-
xilio, cum nulla occurrant graves tentationes:
Ergo neque gratia speciali.

Ad objectionem respondeo, negando Antec-
cedens. Ad cujus probationem nego etiam Ma-
jorem: nam præter auxilium ad observandum
tale præceptum (quod non est speciale, sed ge-
nerale) requiritur specialissimum Dei benefi-
cium, quo gratiam cum morte conjungat, seu
quo gratiam infundat, & mortem inferat, in-
tentione conjunctionis utriusque.

Dices: Ad conjunctionem gratiæ cum morte,
solum requiritur, quod conservetur gratia, &
quod mors tunc eveniat: At mortis eventus na-
turalis est, & gratiæ conservatio est benefi-
cium generale ordinis supernaturalis: Ergo
utriusque

utriusque conjunctio, specialissima gratia non est.

Respondeo quod licet gratia infusio, secundum se considerata, sit beneficium generale ordinis supernaturalis, infusio tamen ejus ex intentione ut cum morte conjungatur, speciale beneficium est, quia huic conjunctioni est annexa gloria infallibiliter, & ex illius efficaci intentione procedit. Similiter licet mors, considerata secundum rationem omnibus hominibus communem, non sit donum Dei, sed potius pena primi peccati, per quod in mundum intravit, ut ait Apostolus ad Roman. 5. prout tamen est conditio quaedam requisita ad habendum statum immobilem in gloria, & ad gloriam obtinendam, datur ex speciali Dei providentia, & est speciale ejus beneficium, sicut & ipsa beatitudo ad quam perducit. Unde egregie Augustinus: *Tantum Deus gratiam fidei praeferit, ut mors, quam constat vite esse contrariam, instrumentum fieret, per quod transiret ad vitam.*

Lib. 13.
de civit.

369 Ad Confirmationem ex autoritate D. Thomae desumptam, dicatur ipsum loqui de perseverantia finali, longo tempore durante, ad quam necessarium requiritur divinum auxilium, tum protegens, tum dirigens contra impulsus temptationum. Dici etiam potest, in casu posito intervenire protectionem divinam, quasi praeservativam, quatenus ea intentione Deus mortem homini immitit, ut a temptationibus eventus, si diutius vita duraret, eum liberet, juxta illud Sapient. 4. *Raptus est ne malitia muraret intellectum ejus: & istud Christi Matth. 24. Nisi brevis fuisset dies illi, non fieret salva omnis caro, sed propter electos breviabuntur dies illi.*

§. V.

Janseii sententia confutatur.

Dicertur: Homo in statu innocentiae, praeter auxilia debita connaturaliter integritati naturae, gratiae habituali, & virtutibus infusis, à quibus habebat quod posset perseverare, alio speciali auxilio ad perseverandum infallibiliter usque in finem status via indigebat.

370 Probatur primo ex D. Augustino Epistola 106. ejus verbis Concilium Arausicanum canonem 19. composuit, in quo dicitur: *Natura humana, etiamsi in illa integritate, in qua condita est, permaneret, nullo modo seipsam Creatore suo non adjuvante, servaret.* Neque potest responderi, Concilium loqui de auxilio dumtaxat sufficienti, & communi, tribuente posse perseverare; non vero de efficaci & speciali, conferente actu perseverare; alias enim contra ille, adversus Semipelagianos editus, nihil contra ipsos determinaret, utpote cum illi auxilia sufficientia ad perseverandum finaliter non negarent, sed dumtaxat efficacia, ut fatetur Jansenius.

371 Probatur secundo ex D. Thoma, hic art. 10. ad 3. ubi ex Augustino docet quod homo in primo statu accepit donum, per quod perseverare posset, non autem sic, ut perseveraret. Ergo sentit hominem in statu innocentiae, praeter auxilium debitum integritati naturae, & gratiae habituali, dans illi posse perseverare, indiguisse alio magis speciali ad perseverandum finaliter in bono. Unde quaest. 27. de virtut. art. 5. ad 3. docet, quod tunc homo indigebat ad perseverandum divina providentia eum dirigente & adjuvante.

372 Probatur tertio: Eadem est ratio de homine in statu innocentiae, quoad indigentiam specialis auxilii ad perseverandum, ac de Angelis bonis, ut fatetur Jansenius, & est manifestum: Sed bo-

A ni Angeli eguerunt speciali auxilio, ut finaliter in bono perseverarent: Ergo & primi parentes in statu innocentiae. Minor probatur ex Augustino. 12. de civit. cap. 9. ubi Angelos bonos, qui in dilectione Dei perseverarunt, accepisse majus aliquod auxilium, quam mali qui ceciderunt, aperte docet his verbis: *Isti mala voluntate cadentibus, illi amplius adjuvi, ad eam beatitudinem plenitudinem, unde se nunquam casuros certissimi fierent, pervenerunt.* Quod certe supponit bonos Angelos indiguisse ad perseverandum speciali auxilio; alias enim frustra omnino dicerentur amplius adjuvi. Neque potest majus illud adiutorium, bonis Angelis concessum, de certa scientia, quae jam beati noverunt se nunquam lapsuros, interpretari, ut recte demonstrat Eftius in 2. distinct. 41. §. 13. cujus verba retulimus in Disput. 5. art. 7. Tractatu de voluntate Dei.

Quarto probari potest conclusio ratione D. Thomae, quam supra §. 2. fuisse expendimus. 373 Omne quod est de se venerabile, ad hoc ut figuratur in uno, indiget auxilio alicujus agentis immobilis: Sed liberum arbitrium in Angelis, & in primis parentibus erat mobile, ac vertibile de bono in malum, ut infelix eventus satis ostendit: Ergo ut firmarentur in bono, & in eo infallibiliter perseverarent, speciali Dei auxilio indigebant. Unde D. Augustinus concione 2. in Psal. 32. loquens de bonis Angelis, sub nomine & figura celorum, inquit: *Nec ipsi firmitatem sibi propriam praestiterunt: verbo Domini celi firmati sunt, & spiritu oris ejus omnis virtus eorum.* Idem docet Gregorius Magnus lib. 2. Moral. cap. 8. ubi de Angelis ait, *Alii cadentibus, alios à Deo fuisse solidatos, utique similiter casuros, nisi solidati fuissent.*

Denique eadem veritas suaderi potest alia ratione, quam loco citato insinuavimus. Auxilium quod est effectus specialis divinae providentiae, est speciale: Sed auxilium quo homo in statu innocentiae indigebat ad perseverandum infallibiliter in bono usque ad finem viae suae, erat (etiam supposita iustitia originali, & gratia sanctificante) effectus specialis providentiae Dei pro illo statu: Ergo homo in statu innocentiae, praeter auxilia, gratiae sanctificantis, & iustitiae originali connaturaliter debita, quibus poterat perseverare, indigebat alio speciali, quo de facto & infallibiliter perseveraret. Major constat: Minor verò probatur. In quocumque statu homo existat, semper effectus praedestinationis ejus, est effectus specialis providentiae Dei erga ipsum: Sed auxilium homini in statu innocentiae necessarium ad infallibiliter perseverandum usque in finem viae, fuisset effectus praedestinationis ejus in tali statu: Ergo & effectus specialis providentiae Dei. Minor est evidens: cum enim ex una parte praedestinationi nihil aliud sit in intentione Dei, quam praeparatio, & in executione nihil aliud quam collatio donorum, quibus certissime creatura rationalis gloriam aeternam sibi acquirit: ex alia verò parte auxilium necessarium ad infallibiliter perseverandum in gratia usque ad finem status viae, sit unum, imò maxime praecipuum ex illis donis, manifestum est, quod fuisset effectus maxime praecipuus praedestinationis hominis in statu innocentiae existentis, etiam si remanisset in illo statu. Major verò probatur: In quocumque statu homo consideretur, semper ejus praedestinatio est specialis providentia Dei erga ipsum, est enim specialis electio ipsius praeter alios ad glo-